

Programma van Eisen aanbesteding accountantsdiensten 2021

December 2020

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1. Doelstelling van de aanbieding	3
1.2. Dienstverlening accountant	3
1.3. Aanvang en looptijd van de overeenkomst.....	4
1.4. De nieuwe gemeente Noordwijk.....	4
2. Beschrijving van de opdracht	4
2.1. De certificerende functie:.....	4
2.2. Controle incidentele verantwoordingen	6
2.3. Additionele diensten	7
2.4. De natuurlijke adviesrol van de accountant.....	7
2.5. Aansturing door en ondersteuning van de Gemeenteraad	8
2.6. Beschrijving van de algemene eisen en verwachtingen over het geheel van werkzaamheden	8

1. Inleiding

De overeenkomst van de gemeente Noordwijk met de huidige controlerende externe accountant loopt af. Derhalve wordt door de gemeenteraad conform de Wet Dualisering en de controle verordening van de gemeente Noordwijk (zie bijlage) met ingang van 1 oktober 2021 opnieuw een externe accountant aangesteld.

Volgens artikel 5 van de verordening auditcommissie Noordwijk (zie bijlage) doet de auditcommissie aanbevelingen voor de benoeming van de externe accountant aan de gemeenteraad. De auditcommissie van Noordwijk schrijft deze aanbesteding namens de gemeenteraad uit.

1.1. Doelstelling van de aanbidding

De gemeenteraad van de Gemeente Noordwijk dient per 1 oktober 2021 opnieuw een accountant aan te wijzen. De accountant kan instaan voor hoge kwaliteit van dienstverlening, die zich inleeft in, en meedenkt vanuit onze situatie. De kwaliteit van dienstverlening heeft onder andere betrekking op het waarborgen van de kwaliteit van geleverde producten en diensten, de snelheid waarmee wordt geleverd en de communicatieve vaardigheden van de accountantsorganisatie en de individuele accountants die belast zijn met de uitvoerende werkzaamheden. Wij, de gemeenteraad alsmede, het college van B&W en de ambtelijke organisatie, vinden het van belang dat we tijdig signalen ontvangen omtrent de voortgang van de controle, de knelpunten in de controle en eventuele controlebevindingen.

1.2. Dienstverlening accountant

De dienstverlening van de accountant bestaat uit:

- A. De certificerende functie, gericht op het verstrekken van de controleverklaring bij de jaarrekening en eventuele overige verantwoordingen en deelverantwoordingen;
- B. De ondersteuning aan Gemeenteraad, college van B&W en ambtelijke organisatie.

De accountant geeft een oordeel over:

- C. het getrouwe beeld van de in de jaarrekening gepresenteerde baten en lasten en de grootte en samenstelling van het vermogen;
- D. het rechtmatig tot stand komen van de baten en lasten en balansmutaties;
- E. het in overeenstemming zijn van de door het college opgestelde jaarrekening met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels als bedoeld in artikel 186 Gemeentewet;
- F. bevindingen over de vraag of de inrichting van het financiële beheer en de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken alsmede over gesignaleerde onrechtmatigheden in de jaarrekening.

1.3. Aanvang en looptijd van de overeenkomst

Het doel van deze aanbesteding is het afsluiten van een nieuwe overeenkomst met één leverancier met een minimale looptijd van vier jaar met de mogelijkheid voor de gemeente deze overeenkomst een keer met twee jaar te verlengen. De ingangsdatum van het contract is 1 oktober 2021 en eindigt uiterlijk op 1 oktober 2025. Het leveren van accountsdiensten conform onderliggende opdracht kan slechts maximaal 4 jaar de verantwoordelijkheid zijn van dezelfde tekenend accountant. Dit staat los van het kantoor waarvoor de tekenend account werkzaam is.

1.4. De nieuwe gemeente Noordwijk

Noordwijk heeft ruim 42.000 inwoners. De nieuwe gemeente Noordwijk bestaat uit vier krachtige, unieke dorpen en buitengewone landelijke kwaliteiten. Bij Noordwijk denkt men aan het strand, de bollenvelden en de duinen. Het is uniek en plezierig wonen, werken en recreëren in de luwte van de randstad. In de winter is het er rustig, in de zomer bruist het. Noordwijk heeft internationale aantrekkingskracht (denk aan de bollenindustrie, space-lab en de congressentra).

2. Beschrijving van de opdracht

2.1. De certificerende functie:

2.1.1. De jaarrekeningcontrole

De externe accountant voert de jaarrekeningcontrole uit. Voor de jaarrekeningcontrole gelden de reguliere en landelijk geldende regels zoals die zijn neergelegd in de gemeentewet (artikel 213), het Besluit Begroten en Verantwoorden (BBV), het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en de Nederlandse controle standaarden (NV COS).

Voor de uit te voeren controles gelden de Noordwijkse regels die zijn vastgelegd in:

- De Controleverordening Gemeente Noordwijk;
- De Financiële verordening Gemeente Noordwijk;
- Dit Programma van Eisen.

De accountantscontrole is gericht op de jaarrekening van de Gemeente Noordwijk en resulteert jaarlijks in de hiernavolgende zaken (welke in het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en onze Controleverordening nader zijn gedefinieerd):

- Controleverklaring;
- managementletter/boardletter en rapport van bevindingen: de interimrapportage en het verslag van bevindingen bij de jaarrekening controle.

Naar aanleiding van de interimcontrole wordt een procesgerichte managementletter verzorgd en naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole een rapport van bevindingen.

- De gemeenteraad kan aandacht vragen voor specifieke onderwerpen waaraan de accountant tijdens zijn reguliere controle aandacht besteedt.

Ten aanzien van de controle op rechtmatigheid zal, naar aanleiding van adviezen van de werkgroep Depla, het wettelijke kader de komende jaren mogelijk wijzigen. Op dit moment is nog niet duidelijk wat die wijzigingen inhouden en welke gevolgen dit heeft voor de rol en inzet van de accountant. Mochten de wijzigingen leiden tot een substantiële aanpassing in de rol en inzet van

de accountant, dan behoudt de gemeente zich het recht voor om in overleg met de accountant de certificerende functie in de aanbestedingsovereenkomst op kwaliteit en prijs aan te passen aan de nieuwe situatie. Dit geldt ook overige veranderende wet- en regelgeving voor zowel gemeenten als de opdrachtnemer welke consequenties kunnen hebben voor de opdrachtsom.

2.1.2. Rapportages

De accountant brengt per boekjaar twee rapportages uit. Te noemen zijn de management letter en het rapport van bevindingen. De management letter wordt uitgebracht naar aanleiding van de interimcontrole. Uit de management letter blijkt of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maakt. De management letter bevat een uiteenzetting van de controlebevindingen naar aanleiding van de interimcontrole. Daarnaast worden verbeterpunten in de bedrijfsvoering in algemene zin en verbeterpunten in de opzet, bestaan en werking van het financieel beheer (inclusief budget- en kredietbewaking), de geautomatiseerde gegevensverwerking, de planning en control-instrumenten, het risicomanagement en de relaties tussen de rekening en begroting beschreven. Het rapport van bevindingen wordt uitgebracht naar aanleiding van de eindejaarscontrole. In het rapport van bevindingen besteedt de accountant zijn aandacht primair aan zijn controlebevindingen. Uit het rapport van bevindingen moet voorts blijken of er onrechtmatigheden in de jaarrekening voorkomen.

In de beide rapportages, de management letter en het rapport van bevindingen, dient de accountant vanuit zijn natuurlijke adviesfunctie de volgende items te behandelen en toe te spitsen op de praktijk van de gemeente Noordwijk:

1. Algemene (politieke) ontwikkelingen op het gebied van gemeenten die van invloed kunnen zijn op de jaarrekening of AO/IB van de gemeente Noordwijk;
2. De kwaliteit van de interne financiële rapportages;
3. De kwaliteit van de AO/IB;
4. Ontwikkelingen op het gebied van verslaggevingsstandaarden en notities zoals uitgegeven door de commissie BBV;
5. Een follow up van bevindingen uit voorgaande rapportages.

Procedure m.b.t. de schriftelijke verslaglegging omtrent de uitkomsten van de verrichte werkzaamheden:

- Concept managementletter/boardletter en rapport van bevindingen te versturen aan en te bespreken met de concerncontroller en teamleider financiën & control ten behoeve van “hoor en wederhoor.”
- Het aangepaste en laatste concept managementletter/boardletter en rapport van bevindingen te versturen aan en te bespreken met de concerncontroller, de gemeente-secretaris en portefeuillehouder financiën;
- Het aangepaste en laatste concept boardletter en rapport van bevindingen te versturen en toe te lichten aan de auditcommissie;
- De definitieve managementletter/boardletter uit te brengen aan het college van B&W van de Gemeente Noordwijk;

- Het definitieve rapport van bevindingen uit te brengen en toe te lichten aan de gemeenteraad en het college van B&W van Gemeente Noordwijk;
- Eventuele incidentele verklaringen worden uitgebracht aan het bevoegde orgaan en de opdrachtgever.

2.1.3. Controletoleranties

De goedkeuringstoleranties bedragen standaard voor jaarrekening voor fouten: 1% van de totale lasten en voor onzekerheden: 3% van de totale lasten. Offerte wordt verwacht op basis van deze toleranties. De Gemeenteraad kan echter besluiten, door middel van het vaststellen van het Controleprotocol, om voor enig jaar de goedkeuringstoleranties te verscherpen voor fouten in het totaal of voor onderdelen der lasten en voor onzekerheden van het totaal of onderdelen der lasten.

2.1.4. Rapporteringtoleranties

De gemeenteraad stelt jaarlijks, door middel van het Controleprotocol, een rapportering-tolerantie vast. Op het moment dat deze in enig jaar niet specifiek is vastgesteld geldt een rapporteringtolerantie van € 100.000.

2.1.5. Planning van werkzaamheden

De werkzaamheden en de daarop aansluitende verslaglegging dient plaats te vinden binnen de Planning en Control Cyclus (PCC) van de Gemeente Noordwijk en de daarin vastgelegde tijdslijmieten.

De accountant overlegt vier weken voor zowel de aanvang van de interim controle als de jaarrekeningcontrole een overzicht van de benodigde stukken aan de concerncontroller en coördinator Jaarrekening en stemt tijdig, met deze functionarissen, het tijdstip van de controles af.

2.1.6. SISA (Single Information Single Audit)

SISA controles vallen onder de normale werkzaamheden voor het controleren van de jaarrekening. Voor andere accountantsverklaringen, zoals verklaringen bij subsidies, worden aparte opdrachten verstrekt. De verantwoording wordt als bijlage van de jaarrekening verstuurd.

2.2. Controle incidentele verantwoordingen

De Opdrachtgever voert jaarlijks specifieke (projecten)activiteiten uit voor diverse overheden en instanties die, op grond van subsidie- of contractvoorwaarden, regelmatig een afzonderlijke Accountantsverklaring vereisen bij de financiële verantwoording.

De aard en omvang van de accountantscontrole, wordt bepaald door de vigerende specifieke regelgeving. Zowel het aantal als de omvang van deze (project) activiteiten varieert jaarlijks. Ook kunnen de subsidievoorwaarden verschillen.

De Opdrachtgever is verantwoordelijk voor het opstellen van de financiële verantwoordingen in overeenstemming met de subsidievoorwaarden. Het is van groot belang dat de accountant bijdraagt om, rekening houdend met de specifieke subsidievoorwaarden, de projectadministratie op een praktische en efficiënte wijze uit te voeren. Mogelijke interpretatieverschillen over de wijze van verantwoorden dienen vroegtijdig te worden voorkomen.

De accountant moet bereid zijn om, voorafgaande aan de uitvoering van een specifieke controleopdracht en rekening houdend met de subsidievoorwaarden, de aard en omvang van een project en de controle door de Opdrachtgever zelf, in overleg met Opdrachtgever een 'all in' prijs (exclusief BTW) overeen te komen.

2.3. Additionele diensten

De Opdrachtgever verwacht van de accountant, dat hij naast zijn controleactiviteiten, in staat is tot het uitvoeren van een aantal additionele diensten. Te denken valt aan onderwerpen als:

- Public Governance (in control statements)
- Risicobeheer respectievelijk riskmanagement
- Fiscale zaken.

De Opdrachtgever wil op afroep een beroep kunnen doen op deze additionele dienstverlening.

De Opdrachtgever behoudt zich overigens het recht voor deze dienstverlening ook bij een ander, dan de opdrachtnemer van de aanbestede accountantsdiensten, af te nemen.

Te allen tijde gelden voor extra arbeid en vervolgovereenkomsten de inkoopvoorwaarden van de gemeente.

2.4. De natuurlijke adviesrol van de accountant

Deze dient op eigen initiatief of op verzoek van de Opdrachtgever plaats te vinden. Onder de natuurlijke adviesfunctie verstaan we alle activiteiten ten behoeve van de Opdrachtgever voor zover een relatie aanwezig is met de taakuitoefening van de accountant. Deze functie bevat adviezen in beperkte omvang, bijvoorbeeld adviezen op basis van controlebevindingen en adviezen die een logisch gevolg zijn van de uitkomsten van de besprekingen van uitgebrachte (concept)rapportages. Ook een signalerende functie met betrekking tot nieuwe ontwikkelingen en risico's is hier van belang. Een afzonderlijke adviesopdracht wordt hiervoor niet gegeven. Het karakter van de natuurlijke adviesfunctie brengt met zich mee, dat de accountant direct aanspreekbaar is. Overleg met het management en bestuursleden wordt gezien als passend binnen de natuurlijke adviesfunctie. De Opdrachtgever verlangt van de accountant een pro-actieve en creatieve opstelling.

Het zijn adviezen, vaak van beperkte omvang:

- die een logisch gevolg zijn van de controlebevindingen;
- die een logisch gevolg zijn van de uitkomsten van besprekingen van bepaalde rapportages;
- die betrekking hebben op ontwikkelingen binnen de organisatie, zoals het beoordelen van nieuwe procedures, andere werkwijzen en de inrichting van de administratieve organisatie;
- die voortvloeien uit bevindingen in andere gemeenten;
- die voortvloeien uit ontwikkelingen op het vakgebied;
- die voortvloeien uit informatie van de rijksoverheid.

Separaat kan de accountant worden gevraagd een advies uit te brengen dat de natuurlijke adviesfunctie overstijgt (voor zover niet strijdig met de onafhankelijke positie van de accountant als controlerend accountant). Dit betreft doorgaans uitgebreidere advisering van meer specialistische aard binnen het ruim gedefinieerde vakgebied accountancy, fiscaliteit en aanverwante vakgebieden. Deze werkzaamheden dienen te vallen onder de functies van "Controle incidentele verantwoording en additionele diensten".

2.5. Aansturing door en ondersteuning van de Gemeenteraad

2.5.1. Ondersteuning Gemeenteraad

De accountant (partner) is op verzoek van de Gemeenteraad en/of auditcommissie in vergaderingen van de gemeenteraad, commissies en de auditcommissie aanwezig. Van de accountant wordt verwacht dat hij met zijn gevraagde en ongevraagde bijdragen in deze vergaderingen bijdraagt aan het versterken van het functioneren van de gemeenteraad in al zijn functies.

2.5.2. De college en ambtelijke ondersteuning

Dit omvat de overige activiteiten gericht op de ondersteuning van het college van B&W en de ambtelijke organisatie vanuit de accountantsfunctie.

Hier valt in ieder geval onder:

- op basis van externe ontwikkelingen gevraagd en ongevraagd advies geven met betrekking tot de verslaglegging en de organisatie van het financieel beheer;
- desgewenst overleg met de portefeuillehouder Financiën, de griffier, de gemeentesecretaris en/of de concerncontroller en het MT (management team)
- het op verzoek geven van informatie aan -, alsmede het adviseren van het college van B&W, de gemeentesecretaris en/of de concerncontroller en MT naar aanleiding van de bevindingen van de controles.

In de aanbieding moet de visie van de accountant op de natuurlijke adviesfunctie, voor zover die verder reikt dan hetgeen hier is genoemd, tot uitdrukking worden gebracht.

2.6. Beschrijving van de algemene eisen en verwachtingen over het geheel van werkzaamheden

2.6.1. Relatie

1. De rapportages en adviezen van de accountant worden persoonlijk gepresenteerd aan de auditcommissie en op verzoek in de raadscommissie. Jaarlijks vinden er tenminste 2 auditcommissies plaats waarbij de controlerend accountant uitgenodigd wordt. Op verzoek van de gemeenteraad kan de controlerend accountant ook uitgenodigd worden om een toelichting te geven op rapportages / adviezen in de raadscommissies.
2. De directeur/partner van de accountantsdienst zorgt voor adequate kennis van de gemeente Noordwijk;
3. De leiding over onderzoeken en werkzaamheden voor de gemeente is gedurende de contractperiode bij een en dezelfde leidinggevende medewerker van de accountantsdienst neergelegd;
4. Ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving die van materiële invloed kunnen zijn worden bekend gemaakt aan de auditcommissie en gemeenteraad op het moment dat deze bekend zijn bij de accountant.
5. Wijzigingen bij de accountantsdienst in de personele bezetting van directeur/partner en/of leidinggevende van de werkzaamheden in en voor de Gemeente Noordwijk kunnen op zich zelf aanleiding zijn tot eenzijdige opzegging van de overeenkomst.
6. De concerncontroller en teamleider financiën & control worden gedurende de uitvoering van de controlewerkzaamheden geïnformeerd over de voortgang van de controle qua planning, eventuele bevindingen en knelpunten in de controle.

7. Het uitvoerende controleteam, onder leiding van de leidinggevende en manager van de opdracht, bestaat uit bekwame en communicatief vaardige (assistent) accountants.
8. Het controleteam (inclusief partner en (senior) manager) bestaat uit (assistent) accountants die aantoonbare ervaring hebben met het controleren van jaarrekeningen van vergelijkbare en/of grotere gemeenten.

2.6.2. Eisen aan de rapportages, adviezen en presentaties

1. Mondelinge en schriftelijke inbreng dient duidelijk volgbaar te zijn, ook voor geïnteresseerden zonder vakinhoudelijke achtergrond in de accountancy: geen technische c.q. accountantsjargon, geen onnavolgbare methodische uiteenzettingen tenzij noodzakelijk;
2. In de opbouw van rapportages dient een consistente lijn te worden gevolgd, hierdoor zijn (opeenvolgende) rapportages snel vergelijkenderwijs te lezen;
3. Tekortkomingen en risico's worden tijdig gesignaleerd waarbij ook oplossingen worden aangegeven;
4. Bij adviezen/bevindingen wordt tevens aangegeven hoe de uitvoering c.q. verbetering naar aanleiding van adviezen/bevindingen vorm kan krijgen;
5. Daar waar algemene ontwikkelingen worden toelicht die van invloed kunnen zijn op de jaarrekening dient, voor zover mogelijk, een concrete vertaling naar de gemeente Noordwijk gemaakt te worden.

2.6.3. Visie op rol en taak accountant, controlevisie, partnership en duurzaamheid

De opdrachtgever verwacht van de accountant een beschrijving van haar visie over de samenwerking met de gemeente (gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie) zoals de:

- rol en taak van de accountant
- controlevisie
- 'partnership'
- bestuurs- en beleidsfilosofie gemeentelijke overheid
- duurzaamheid (MVI Maatschappelijk Verantwoord Inkopen)

2.6.4. Prijs

1. Voor de controlewerkzaamheden (zie de titel 'Jaarrekeningcontrole') geldt voor de eerste twee jaar een vaste prijs, op basis van de geëiste controletoleranties. Per januari 2023 is jaarlijkse indexering conform het CBS Dienstenprijsindex mogelijk met een maximum van 2,5%, berekend op de tarieven van het voorgaande jaar.
2. Buiten de voorschotten op de contractvergoeding worden alle facturen duidelijk gespecificeerd (opbouw van - en inzicht in de kostenelementen inclusief specificatie van het niveau van de betrokken medewerkers).
3. Facturering met betrekking tot meerwerk, dat wil zeggen meer aan werk dan in het contract is overeengekomen is - ongeacht de oorzaak - alleen mogelijk indien daartoe vooraf een voorstel met heldere inhoudelijke én kostentechnische toelichting is ingediend bij de griffier, of in geval van incidentele verklaringen in opdracht van het college of organisatie: bij die opdrachtgever. De noodzaak van het meerwerk is dus – ongeacht de oorzaak - altijd helder onderbouwd en

nooit vanzelfsprekende. Meerwerk dat zonder schriftelijke toestemming wordt verricht wordt niet vergoed.

5. Wij vragen u de uurtarieven per functionaris (van staf tot partner) in uw offerte te presenteren.

2.6.5. Evaluatie

De opdrachtgever verwacht van de accountant een beschrijving over hoe de evaluatie met gemeenteraad (auditcommissie), college en ambtelijke organisatie in te richten. In de evaluatie moet in ieder geval terugkomen de samenwerking rondom het jaarrekeningtraject en hoe is omgegaan met de afgesproken termijnen.